

LIITE 2 TYÖKALUJA ELOKUVAN TARKASTELUUN

Draaman rakenne saksalaisen tutkijan Gustav Freytagin mukaan vuodelta 1863:

1. ekspositio eli esittelyjakso
2. konflikti eli ristiriidan ilmaantuminen
3. komplikaatio eli kehittely
4. kriisi tai kliimaksi
5. loppuratkaisu

Tarkastelkaa elokuvan juonta Freytagin mukaan. Kertokaa lyhyesti, mitä tapahtumia draaman rakenteen eri osissa tapahtui.

Draaman rakenne ruotsalaisen elokuvadramaturgin Ola Olssonin mukaan:

1. alkusysäys
2. esittely
3. syventäminen
4. ristiriitojen kärjistyminen (kiihdytys)
5. ratkaisu
6. häivytyks

Tarkastelkaa elokuvan juonta Olssonin mukaan. Kertokaa lyhyesti, mitä tapahtumia draaman rakenteen eri osissa tapahtui.

Käännekohta

Aristoteleen mukaan hyvän juonentärkeä osatekijä on peripeteia eli toiminnan suunnan äkillinen kääntyminen vastakkaiseksi. Tähän liittyy samalla voimakas tunnelataus. Tärkeät käännekohdat sijoitetaan tavallisesti näytösten loppuun sekä elokuvan reaali-keston puoliväliin. Juoni ei saisi olla liian helposti arvattavissa. Katsoja kokee mielihyvää, mikäli elokuva pystyy yllättämään hänet. Käännekohdan tulee noudattaa tarinan sisäistä logiikkaa, jonka muodostavat tyylilaji, miljöö ja henkilökuvaus. Mikä tapahtuma toimii juonen käännekohtana? Mitä sitä ennen on tapahtunut, entä sen jälkeen? Miten käänne vaikutti tarinan kulkuun? Miten elokuva voisi päättyä, jos

käännekohta olisi toisenlainen?

Takauman avulla katsojalle kerrotaan jotain juonen ja tarinan ymmärtämisen kannalta tärkeää tietoa. Tämä on yleinen ratkaisu esimerkiksi rikoselokuvissa. Takauma toteutetaan monesti nopeana leikkauksena "menneisyyteen", josta palataan takaisin elokuvan nykyhetkeen. Kuvallisten takaumien käytössä voi olla kerronnallisia ongelmia, ne tavallaan pysäyttävät draaman etenemisen. Mitä elokuvan takaumissa kuvattiin? Mitä tietoja katsoja saa Benistä ja hänen elämästään takaumien avulla?

Ben X -elokuvan kerronta on rakennettu visuaalisesti hyvinkin erilaisista osista, kuten tietokonepelin kuvamaailmasta, välähdyksenomaisista takaumista, puolikuvana tai lähikuvana kuvatuista henkilöpuheenvuoroista sekä kronologisesti etenevästä tarinan kuvaamisesta.

Mitä tietoja katsoja saa Benistä ja hänen elämästään elokuvakerronnan eri osien kautta? Pohtikaa ohjaaja Nic Batlhazarin tekemiä valintoja elokuvakerronnassa. Kuinka hän on mielestänne onnistunut? Millä muulla tavoin Benin tarinan olisi voinut kertoa?

Tutustukaa kuvakerronnan käsitteisiin – käsivarakuvaus, montaasi, kuvakulmat, kuvakoot, rajausta jne – esimerkiksi Ylen Mediakompassissa, <http://yle.fi/vintti/yle.fi/mediakompassi/mediakompassi/index.htm>

Tarkastelkaa elokuvan kuvakerrontaa. Miten ohjaaja rakentaa Benin sisäistä maailmaa ja mielentilaa kuvallisin keinoin? Millä keinoin aistien yliherkkyyttä tai ympäristön kaaottisuutta ja jäsentymättömyyttä kuvataan?

Lähteet: www.elokuvantaju.fi, www.mediametka.fi